

Internacia Deklaracio

De la 9-a Monda Kongreso de AILP

- Grenoble/Lyon (Francio), 10-a kaj 11-a de oktobro 2025

La 9-a Kongreso de la Internacia Asocio de Libera Penso (IAFT), kunvenanta en Francio, decidis plene partopreni en la 120-a datreveno de la granda franca leĝo pri la Apartigo de Eklezioj kaj Ŝtato de la 9-a de decembro 1905.

Efektive, post Usono kaj Meksiko, Francio plifirmigis la vojon pri Disiĝo per la Leĝo de 1905.

La principoj de Apartigo trovis sian precizan formuliĝon ĉe la Monda Kongreso de Liberpensoj en Romo en 1904, okazinta kontraŭ Vatikanurbo.

Ekde tiu dato, multaj landoj parte aŭ tute efektivigis ĉi tiujn principojn de Apartigo de Civilaj kaj Religiaj Aferoj en siaj Konstitucioj, tiel laborante direkte al respekto de Libereco de Konscienco.

La apartigo de eklezio kaj ŝtato estis atingita en Usono, ĉefe protestanta lando, en 1789.

Poste en Meksiko, lando kun katolika tradicio, en 1874.

Kaj en Francio, la lando de la Renesanco, la Klerismo kaj la Revolucio, en 1795, 1871, 1905.

En 1918, Lenin trudis ĝin en Rusio, lando de ortodoksa tradicio. En 1937, estis la vico de Turkio, islama lando, parte establi ĝin.

Tio estis hieraŭ, kaj kio pri hodiaŭ?

En budhisma Nepalo, la Apartigo estis establita en 2008. En Bolivio, kiu miksas paganajn kultojn kaj kristanismon, ĝi estis establita en 2009. En Angolo en Afriko, lando de animismo kaj religia sinkretismo, ĝi estis decidita en 2010.

Sendepende de ilia historio, domina religio, aŭ plimulta kulturo, unu afero estas klara: la apartigo de eklezio, religio, kulto, kaj ŝtato estas la demokratia solvo aplikebla ĉie kaj en ĉiuj cirkonstancoj. Ĝi estas libereco gajnita kaj demokratio establita. Ĝi estas nacia laŭ formo kaj internacia laŭ substanco.

Ŝi estas la estonteco de ĉiuj popoloj kaj ĉiuj nacioj.

Ĉe la Internacia Konferenco kontraŭ Konkordatoj, okazinta en Parizo en aprilo 2023, la AILP deklaris:

- Respekto por kaj defendo de konscienclibereco ne povas ekzisti sen jura kaj leĝdona kadro por la apartigo de religia kaj sekulara povo. Jen kion Victor Hugo, la granda liberpensanta verkisto, trafis esprimis per la frazo: "La Ŝtato en sia loko, la Eklezio en sia loko."
- Situacioj de efektiva apartigo de eklezio kaj ŝtato ekzistas en multaj landoj, kaj aliloke, elementoj de sekularismo ĉeestas je diversaj gradoj en konstitucioj. La apartigo de eklezio kaj ŝtato tial ne estas la posedaĵo de iu ajn aparta lando, en kiu kazo ĝi estus escepto. Male, en siaj diversaj formoj, libereco de konscienco estas ĉefe universala koncepto.

vaste tenata kiel aspiri por pli kaj pli bona demokratio kaj por profundigo de individuaj kaj kolektivaj liberecoj.

- Establita kaj oficialaj eklezioj kaj religioj estas esence diskriminaciaj kontraŭ tiuj, kiuj ne aliĝas al ili. Ili estas fundamente neegalaj kaj en evidenta kontraŭdiro kun la apliko de vera libereco de konscienco.

Kontraŭe al la universalaj principoj de libereco de esprimo kaj asocio, Konkordatoj, Eklezioj, kaj oficialaj kaj establita Religioj neeviteble okupiĝas pri subpremado de ideoj kaj individuoj, kiuj ne identiĝas kun la "oficialaj valoroj" tiel proklamitaj kaj truditaj de Ŝtatoj. Katolikaj Konkordatoj, Eklezioj, kaj oficialaj kaj establita Religioj, per siaj doktrinoj de submetiĝo al la Ŝtato kaj al la potenco, precipe ekonomia potenco, kontribuas al fortigo de la volo efektiviĝi ŝtatajn ideologiojn, kiuj estas totalismaj laŭ naturo. Ĉi tiuj dispozicioj, ofte nomataj "blasfemiaj deliktoj" **kaj nuntempe klasifikitaj, por provi kaŝi la terminon " ofendo al religiaj sentoj "**, estas en multaj kazoj krime punindaj.

- Rekta aŭ nereakta publika financado de religioj, preĝejoj kaj kultoj per la distribuado de publikaj financoj por profitigi la filozofiajn elektojn de kelkaj estas diskriminacia kaj esence kontraŭdira al la nocio de konsciencilibereco, kiu principe validas por kaj kredantoj kaj nekredantoj. Simile, la perdo de publikaj financoj pro la preferaj impostsendevigoj, kiujn ili ricevas, estas ankaŭ diskriminacia. Tio konsistigas skandalan avantaĝon kaj defraŭdon de publika mono, kiu devus esti uzata por la komuna bono, ne por la privataj interesoj de sektoj.
- La privilegioj, precipe financaj, donitaj al la instruaj retoj de Eklezioj kaj Religioj fare de certaj Ŝtatoj estas atako kontraŭ la postulo pri la ekzisto de laika publika lernejo malfermita al ĉiuj kaj estas diskriminaciaj, ĉar ili subfosas la principojn de egaleco, scienco kaj raciismo.
- Katolikaj eklezioj regule uzas sian specialan statuson, donitan aŭ protektatan de obeemaj ŝtatoj, por eviti homan justecon en kazoj de krimoj, precipe sekskrimoj. Tio konsistigas netolereblan formon de diskriminacio.
Kiam escepta justico, eĉ kanonika, protektas religiajn figurojn kaj permesas al ili eskapi siajn respondecojn, homa juro estas neata kaj malobservata.

En tempo kiam milito estas preskaŭ sur ĉiu kontinento, kiam ĝi ŝajnas antaŭeniri senhalte laŭ la plej barbara maniero, la tuta usona socio alfrontas novan grandskalan klerikalan (kredan) ofensivon, kiu pridubas la Muron de Apartigo de la Unua Amendo, pacience konstruita por la Popolo, de la Popolo kaj kun la Popolo, la 9-a Kongreso de la AILP fieras stari apud la Nordamerikaj Sekularaj, Humanismaj, Ateismaj kaj Liberpensaj Asocioj, kiuj estas la defendantoj de ĉi tiu muro protektanta la liberecon de konscienco, kaj sendas al ili siajn fratajn salutojn en plena solidareco.

La AILP ofertas sian plenan subtenon kaj solidarecon al ĉiuj popoloj, kiuj defendas sian rajton je memdetermino kaj kiuj volas batali kontraŭ la barbareco de milito kaj

de ĝia spuro de masakroj, ŝteloj, prirabadoj, seksperfortoj kaj detruo.

La AILP kondamnas la intervenojn de religioj por pravigi tiujn masakrojn kaj ofte por organizi ilin.

Liberaĵoj en libera socio

El ĉio, kion ni diskutis en ĉi tiu Deklaracio, ni povas tiri unu konkludon: kiel diris Rousseau, "la homo naskiĝas libera kaj tamen li estas ĉie katenita."

La plej granda katenado ĉirkaŭ la malecoj de la homaro estas la ĉeno kaj pilko kaj ĉeno de religio.

Ni devas esti liberaĵoj kaj vivi en socio organizita laŭ nia volo. Nia percepto pri kiu ni estas kaj kio ni estas, kion ni elektas kredi, la vivo, kiun ni intencas gvidi, kiel ni elektas esprimi nin, kaj kun kiu ni elektas asociiĝi, determinas nian estontecon kaj nian feliĉon. Libereco de konscienco estas tial de plej alta graveco en la konstruado de la socio, en kiu ni elektas vivi.

Tial ni postulas du aferojn: _____

1. Individue, ni pledas por la internacia disvolviĝo de Libera Penso, kiu estas la sola bazo de vera Humanismo. Se kredo je dioj daŭras, tiam ne povas esti digna loko por la homaro. Ni devas elekti, kaj ni elektis la homaron. ~~Ni volas emfazi, ekzemple, ke ateismo (en lokoj kiel Barato aŭ antikva Grekio) estas tre antikva filozofio, ekzistanta longe antaŭ la plej multaj religioj kaj sektoj.~~

2. Ĉar vera libereco de konscienco povas ekzisti nur per la neŭtraleco de ŝtatoj kaj publikaj servoj en filozofiaj aferoj (religiaj aŭ kontraŭreligiaj), ni postulas la kompletan apartigon de eklezio kaj ŝtato en ĉiuj landoj. Neniu registaro rajtas trudi religian kredon aŭ nekredon al siaj civitanoj.

Ni senkondiĉe subtenas sekularismon kaj la neŭtralecon de registaroj, kiuj permesas al ĉiu individuo libere elekti kaj esprimi siajn proprajn kredojn, sen iuj sociaj aŭ registaraj limigoj.

Nuntempe, religioj, precipe en Eŭropo kaj Sudameriko, neniam mencias la vorton "sekularismo", anstataŭe uzante la terminon "multkultureco" aŭ "multkulturismo", kiun ili foje miskomprenas, kvankam ĝi rilatas al la pozitiva sekularismo, kiun ili defendis tiel longe. Multkulturismo konsistas el enkadrigo de la rilato inter religioj kaj ŝtatoj sur nivelo de egaleco, kaj inter la religioj mem, sen konsidero al la privilegioj, kiujn iuj ĝuas, kaj je la jura nivelo inter la ŝtato kaj ĉiu religio, establane rilatojn, per kiuj la ŝtato protektas privilegiojn. Ĝi estas, vualite, renovigo de la mezepoka pakto inter la glavo kaj...

la altaro.

Okaze de la 120-a datreveno de la franca leĝo pri la apartigo de eklezioj kaj ŝtato, ni deklaras:

- Kredante, ke la emancipiĝo de la homo devas esti celata en ĉiuj kampoj, Libera Penso reasertas sian volon batali kune kun ĉiuj homoj kaj asocioj, kiuj estas inspiritaj de la samaj principoj; kontraŭ ĉiuj ideoj, fortoj aŭ institucioj, kiuj emas malpligrandigi, sklavigi aŭ perversigi individuojn; sian volon defendi pacon, liberecojn, Homajn Rajtojn, la Sekularismon de Lernejo kaj Ŝtato.
- Kredante, ke ĉiuj kredoj estas submetitaj al libera kritiko, ĝi intencas nek trudi nek permesi, ke iuj limoj estu truditaj al ĝi en la uzo de libera esplorado kiel metodo de libera pensado.
- Al siaj membroj, frate unuiĝintaj en komuna agado, ĝi proponas la plej efikan metodon de individua plibonigo kaj kolektiva renovigo. • Ĝi petegas ĉiujn progresemajn individuojn, forgesante siajn vanajn kverelojn, kuniĝi en siaj rangoj por labori direkte al la apero de racia moraleco de feliĉo, homa digno kaj socia justeco.

Grenoble (Francio), la 11-an de oktobro 2025

Liberpensuloj, Humanistoj, Sekularistoj kaj
Asocioj el ĉiuj kontinentoj :